

OIKEUDENKÄYNTI HALLINTOASIOISSA

Oikeusministeriö on pyytänyt Elinkeinoelämän keskusliiton EK:n lausuntoa työryhmän mietinnöstä "Oikeudenkäynti hallintoasioissa. Prosessityöryhmän mietintö" (Oikeusministeriön mietintöjä ja lausuntoja 4/2011).

Työryhmän mietinnössä ehdotetaan säädettäväksi laki oikeudenkäynnistä hallintoasioissa, joka korvaisi voimassa olevan hallintolainkäyttölain. Uudessa laissa on tarkoitus säätää hallintoasioita koskevasta oikeudenkäynnistä nykyistä täsmällisemmin ja informatiivisemmin. Tarkoituksena ei ole muuttaa keskeisiä hallintoprosessin periaatteita.

EK suhtautuu yleisesti ottaen myönteisesti muutosehdotuksiin. EK pitää perusteltuina ehdotuksen tavoitteita kehittää hallintolainkäytön yleisiä prosessisäännöksiä nykyistä informatiivisemmiksi kuten myös tavoitetta parantaa hallintotuomioistuinten menettelytapojen yhdenmukaisuutta ja ennakoitavuutta sekä hallintoprosessin selkeyttä.

EK kiinnittää erityisesti huomiota seuraaviin kohtiin.

Oikeusturva ja oikeudenmukainen oikeudenkäynti (1 §)

Ehdotuksen mukaan lain tarkoituksena on turvata jokaisen oikeus saada oikeuksiaan ja velvollisuuksiaan koskeva hallintopäätös toimivaltaisen hallintotuomioistuimen käsiteltäväksi sekä oikeus saada asiansa käsitellyksi asianmukaisesti ja ilman aiheetonta viivytystä.

EK pitää tärkeänä ehdotettua kirjausta viivytyksettömästä oikeudenkäynnistä ja korostaa sitä, että viivytyksettömän oikeudenkäynnin tulee toteutua myös käytännössä. Hallintoasioiden käsittelyajat ovat nykyisin kohtuuttoman pitkiä. Pitkät käsittelyajat aiheuttavat asianosaisille merkittäviä oikeusturvaongelmia ja saattavat tehdä koko prosessin merkityksettömäksi.

Hallintotuomioistuimen määräys hallintopäätöksen täytäntöönpanosta (16 §)

EK pitää tärkeänä ehdotettua, nykyistä hallintolainkäyttölakia vastaavaa säännöstä hallintotuomioistuimen mahdollisuudesta antaa hallintopäätöksen täytäntöönpanoa koskeva määräys. Muutoksenhakijan oikeusturvan takaaminen edellyttää, että hallintotuomioistuimella on

mahdollisuus kieltää hallintopäätöksen täytäntöönpano. EK:n näkemyksen mukaan on perusteltua, että laissa ei ehdotetun mukaisesti määritellä täytäntöönpanomääräyksen edellytyksiä, vaan sen antaminen jäisi nykyistä vastaavasti hallintotuomioistuimen harkintaan.

Valitusperusteet (20 §)

Valitusperusteita koskevan ehdotuksen mukaan valituksen saa tehdä vain sillä perusteella, että viranomaisen päätös on lainvastainen. Päätös on ehdotuksen mukaan lainvastainen muun muassa, jos viranomainen on käyttänyt harkintavaltaansa vastoin hallintolain 6 §:ssä säädettyjä hallinnon oikeusperiaatteita.

EK:n näkemyksen mukaan pykälässä mainittuja oikeusperiaatteita tulisi perusteluissa täsmentää. Perusteluja tulisi täydentää erityisesti suhteellisuusperiaatteen ja luottamuksensuojaperiaatteen osalta, jotka ovat asianosaisen oikeusturvan toteutumisen kannalta keskeisiä periaatteita. EK pitää tärkeänä myös sitä, että periaatteet otetaan huomioon käytännön päätöksenteossa.

Ehdotuksen mukaan päätöksen lainvastaisuus voi aiheutua myös siitä, että esitettyä selvitystä ja siihen sisältyviä tosiseikkoja on arvioitu virheellisesti. EK katsoo, että tässä kohdin tulisi nostaa esille objektiivisen harkinnan vaatimus, sillä viranomaisen harkinnan tulee olla objektiivisestikin arvioituna oikeaa.

Asiamies ja avustaja (41 §)

Ehdotuksen mukaan tuomari tai esittelijä ei saa toimia asiamiehenä eikä avustajana lukuun ottamatta omaa ja läheisensä asiaa. Yksityiskohtaisten perustelujen mukaan tuomarilla tarkoitetaan tässä yhteydessä myös tuomioistuimen asiantuntijajäseniä ja intressiedustajia. Perusteluissa todetaan vielä, että kiello koskisi myös muuta kuin omaa hallintotuomioistuinta.

EK toteaa, että hallintotuomioistuinten asiantuntijajäsenet edustavat usein edunvalvontajärjestöjä. Päätyössään asiantuntijajäsenten tehtäviin kuuluu muun muassa järjestöjensä jäsenten avustaminen eri hallintoprosesseissa. EK vastustaa ehdotusta ja pitää kiellon ulottamista myös muihin kuin omaan hallintotuomioistuimeen tarpeettoman laajana. Ehdotettu rajoitus myös vaikeuttaisi pätevien henkilöiden nimeämistä hallintotuomioistuinten asiantuntijajäseniksi.

Lainsäädäntö ja kauppapolitiikka
Piia Vuoti

18.4.2011

EK/330/2011

Suullisen käsittelyn järjestäminen (53 § - 55 §)

EK pitää hyvänä ehdotusta täsmentää suullista käsittelyä koskevia säännöksiä sekä yhdenmukaistaa tuomioistuinten soveltamiskäytäntöjä suullisen käsittelyn järjestämisessä. Myös tavoite nykyistä informatiivisimmista säännöksistä on tärkeä tuomioistuimen asiakkaan kannalta.

EK:n näkemyksen mukaan suullisen käsittelyn järjestämisvelvollisuutta koskevia säännöksiä on perusteltua selventää nykyisestä niin, että suullisen käsittelyn järjestämisvelvollisuutta arvioitaessa korostuisi käsittelyn tarpeellisuus tosiseikkojen selvittämisen ja oikeudenmukaisen oikeudenkäynnin näkökulmasta. Asian selvittämistarpeen tulisi olla merkittävässä asemassa arvioitaessa suullisen käsittelyn järjestämisen tarpeellisuutta.

Kunnioittavasti

Elinkeinoelämän keskusliitto
Lainsäädäntö ja kauppapolitiikka

Jukka Antela
Johtaja